

Till Finansdepartementet

Ökad styrning av myndigheters lokalisering
Fi2018/00686/SFÖ

Yttrande från SmåKom 2018-05-17

Finansdepartementets promemoria från februari 2018 innehåller följande förslag:

- att myndigheters beslut om lokalisering av sin verksamhet ska fattas av myndigheters ledning, och
- att beslut om avveckling av myndighetens arbetsställen i en kommun ska föregås av en konsekvensanalys, samt
- att myndigheten ska skicka beslutet om lokalisering till bland annat berörd kommun.

SmåKoms synpunkter

Tydliga anvisningar om närvaro krävs

Staten har ett övergripande ansvar för att statlig service ska omfatta alla medborgare i Sverige. Regeringen bör därför ge tydliga anvisningar om närvaro i varje kommun till de myndigheter som ger personlig service till medborgarna. Detta gäller exempelvis Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och inte minst Polismyndigheten.

Det förvånar oss att inte Polismyndigheten omfattas av förslaget om att upprätta en konsekvensanalys ens när en omorganisation innebär att man helt lämnar en ort. Det finns drygt 20 000 poliser i landet, och 290 kommuner. Enligt SmåKom ger det en god förutsättning för att ha polisiär närvaro i varje kommun, något som ger en rimlig grundtrygghet överallt.

Vi anser att nivån på den lokala närvaron för polismyndigheten är en så viktig fråga att den ska regleras av regering och riksdag, inte av myndigheten själv.

Samråd med kommunen innan beslut

I promemorian föreslås vidare att myndigheten ska samråda med länsstyrelsen innan beslut. Här anser SmåKom att det ska vara ett obligatoriskt samråd med berörd kommun.

Våra kommuner har erfarenheter av bristande samverkan mellan kommunen och statliga myndigheter i frågor om exempelvis sysselsättning (Arbetsförmedlingen och kommunen) och nyanlända/flyktingar (Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och kommunen). Erfarenheterna visar att ett samråd, åtminstone vid myndighetens överväganden om ändring i lokaliseringen, skulle kunna ge mycket värdefulla inspel till den stipulerade konsekvensanalysens del om alternativ till planerad omlokalisering.

Kommunen med sin lokala kunskap kan exempelvis bistå i lokalfrågan och ge tips för att lösa andra svårigheter som myndigheten ser samt vidta åtgärder för att mildra konsekvenserna vid omlokaliseringar.

Förslaget om att enbart ”skicka beslutet om lokalisering” till kommunen i efterhand måste ändras, anser vi. Att ställa kommuner inför fullbordade faktum främjar inte samverkan.

Den statliga närvaron i landet är en viktig fråga för regeringen”, konstateras i promemorian. Den är dessutom nödvändig för tilltron till staten. Den digitala klyftan innebär för många av de boende på landsbygden att det är omöjligt att uträtta sina ärenden via internet. Brist på snabbt bredband är tyvärr fortfarande en realitet för majoriteten av landsbygden människor.

Så vitt vi förstår, kan inte regeringen ha synpunkter på myndigheters beslut eller konsekvensanalyser enligt liggande förslag. Vi tror att en möjlighet för regeringen att ingripa är nödvändig, om beslut går mot regeringens intentioner om lokal närvaro.

Frågor om effektivitet och att hushålla väl med statens resurser som ofta nämns, har också flera sidor. Exempelvis hävdar vi att personalomsättningen är högre i storstäder än på annat håll. Vi vet också att kostnader för lokaler är avsevärt lägre på landsbygden än vad den är i städerna.

Till sist vill vi ge regeringen en eloge för dess strävan att, som vi uppfattar det, ändå försöka styra myndigheterna så att omlokaliseringar inte sker utan ett gediget beslutsunderlag. Besluten om att flytta ut jobb, och att nya myndigheter i första hand ska placeras utanför Stockholm är bra.

Enligt uppdrag för SmåKom

Peter Lindroth, ordförande

Hilkka Eskelinen, sekreterare